

FULLEJANT LA PREMSA

El dret a la notícia

Joaquim Pellicena publica a «La Veu de Catalunya» (12 gener) el següent article :

«He dit altres vegades, en remarcar la influència de la premsa en la vida pública i la seva col·laboració eficaç a la causa de l'interès públic, que el periodisme no és un negoci, encara que fos un negoci lícit, sinó una professió, en certs aspectes essencials, una de les formes més nobles del servei públic, i per la seva manifestació externa, en gran part anònima, una de les més desinteressades.

La premsa moderna s'ha desenvolupat al mateix ritme que les institucions de la democràcia representativa i de la civilització industrial. Com a funció de servei públic té deures irrenunciables i té deures ineludibles. Necessita la llibertat per a poder actuar amb eficàcia. Ha d'ésser responsable de la seva actuació lliure.

Aquest sincronisme entre l'evolució de la premsa i l'evolució de la democràcia representativa i la civilització industrial existeix des dels orígens remots i des de la concreció contemporània del periodisme modern. John Walter I fundava el «Times» de Londres i es feia cap d'una dinastia periodística a les darreries del segle XVIII. Aleshores, Reu-

ter iniciava un servei d'informació, una agència de notícies, utilitzant els coloms missatgers, precursors dels aeroplans d'avui.

Però quan John Walter I defensava, contra els governs de França i d'Anglaterra, el dret a la notícia, per damunt dels entrebancs i les limitacions de la censura, lluitava alhora per l'esdevenidor de la premsa i pel contingut essencial de la democràcia.

El dret a la notícia no és altra cosa, en la seva essència, sinó el dret del poble a intervenir en el seu propi govern, el dret del poble a regir els seus propis destins, el dret del poble a participar en la gestió dels negocis públics, és a dir, en l'administració dels seus propis interessos.

El dret a la notícia d'interès públic és un postulat bàsic de la democràcia. Però el dret a la publicació de la notícia imposa a la premsa el deure de publicar-la sense prejudicis, sense inexactituds, sense parcialitat, sense mutilacions. Perquè el dret a la notícia d'interès públic no és sols un dret de la premsa, sinó que és un dret del poble. I és precisament com a dret del poble que és un dret de la premsa en funció de servei públic.

La premsa és essencialment, doncs, un òrgan de notícies. I, com a funció de servei públic, ha d'ésser lleial, doblement lleial: a la seva pròpia naturalesa i a l'interès del poble. Aquesta doble lleialtat l'obliga a no traïr mai el que és la seva essència: la funció, el servei públic; i a respectar la Constitució que el poble s'ha donat, no sols i no tant la Constitució escrita com la pròpia Constitució interna, les lleis del propi esperit. En virtut d'aquesta lleialtat té també el deure de no posar obstacles a l'exercici normal del poder legítim, és a dir, de la representació legítima i autèntica del poble. La premsa no ha de resistir els instruments regulars, normals, legals del Poder públic. Ha de col·laborar-hi. La premsa no pot convertir-se, sense traïr la seva naturalesa i mancar a la seva lleialtat, en instrument de Poders irres-

ponsables que intenten exercir una influència irregular en la governació d'un país.

Cal, però, que l'actitud de l'home polític davant la premsa sigui sempre comprensiva i cordial. La premsa no pot exercir una pressió il·lícita damunt un govern o damunt un nucli d'opinió; no pot dictar una política a un poble, ni pot dictar una conducta a un partit. Per això han fracassat els diaris anglesos que han volgut dominar un partit i els diaris nord-americans que han intentat imposar una política al seu govern. En una democràcia ben organitzada, jeràrquicament i constitucionalment organitzada, on el govern és per a les majories i el dret per a tothom, l'exercici del Poder correspon als representants autèntics i legítims del poble; i l'adopció d'una política i l'elecció d'un cap correspon als partits mateixos. Però el que té dret la premsa és a opinar sobre la política, la conducta i la direcció d'un govern o d'un partit.

En aquesta doble lleialtat a la seva pròpia naturalesa i a la seva funció de servei públic radica tot el secret de l'eficàcia política de la premsa. Sempre que es desvia d'aquest camí, fracassa políticament. La premsa no pot ésser sinó un instrument de llibertat, servit amb abnegació, sinceritat i esperit de sacrifici. Quan vol ésser un instrument de dominació, quan no respon als imperatius de la consciència pública és políticament ineficaz. La premsa té una força considerable quan es mou dintre la seva òrbita natural sense extralimitacions ni usurpació de poders. Impotent per a dominar, és útil per a servir.

Dins la millor tradició de la premsa, hi ha la idea, i encara millor que la idea el sentit, el sentiment, de considerar un diari com alguna cosa més que una empresa mercantil o un negoci remunerador, que ha de produir un benefici material, encara que lícit. Segons la més pura concepció periodística, el propietari d'un periòdic, és a dir, d'un vehicle d'idees i notícies, ha de considerar-se com una mena de fideïcomissari. La propietat d'un periòdic és un dipòsit públic, un fideïcomis

de l'opinió, que ha d'ésser administrat a profit de l'interès col·lectiu, com a defensor d'una causa. En els articles editorials, la premsa pot defensar els punts de vista d'un partit o d'un nucli d'opinió. Pot ésser parcial i apassionada. En la part informativa, en les notícies, no. Ha de procurar sempre la màxima exactitud. Els articles poden ésser, amb freqüència, parcials. Les notícies han d'ésser, sempre, expressió imparcial de la veritat. Sols la veritat i tota la veritat alhora.

És per això que en l'origen de la premsa, contemporània de les institucions de la democràcia representativa i de la civilització industrial, hi ha el dret a la notícia, que es encara un dret anterior i superior al dret a la contradicció, a la controvèrsia, al diàleg.»

L'Homenatge a Busquets i Punset

«El Pla de Bages» (2 de novembre) publica aquesta crònica del senyor Costa i Deu :

•El Municipi de Calders ha acordat donar el nom d'Antoni Busquets i Punset, el gran propagandista del catalanisme, de les belles lletres i de l'escola rural, al carrer principal d'aquella vila. El dia 10 de novembre vinent, com és sabut, es procedirà solemnement al referit bateig amb assistència de multitud de representacions literàries i del magisteri, i sota la presidència del Conseller de Cultura de la Generalitat.

L'Associació de Periodistes de Barcelona, que ha estat la promotora i l'animadora d'aquest inajornable homenatge al gran educador moral de Catalunya, honor del magisteri, per tal de preparar degudament l'esmentada solemnitat, encarregà al Mestre en Gai Saber, prosista de cap d'ala,